

Debreceni Egyetem

Debreceni Egyetem – kari struktúrája a következő:

Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar
Állam- és Jogtudományi Kar
Általános Orvostudományi Kar
Bölcsészettudományi Kar
Egészségügyi Főiskolai Kar (Nyíregyháza)
Fogorvostudományi Kar
Gyógyszerésztudományi Kar
Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Kar (Hajdúböszörmény)
Közgazdaságtudományi Kar
Mezőgazdaságtudományi Kar
Műszaki Főiskolai Kar
Természettudományi Kar

Az Egyetem 114 szak indítására rendelkezik engedéllyel.

Az Egyetemen 2003-ban összesen

- 25904 hallgató tanult, ebből nappali tagozaton 16094, esti tagozaton 221, levelező tagozaton 9589, távoktatási tagozaton 0 fő;
- az oklevelet szerzettek száma 4289 fő,
- a 16094 nappali tagozatos hallgató közül tanulmányi ösztöndíjban 7528, köztársasági ösztöndíjban 122, pénzbeli szociális támogatásban 2911 fő részesült, kollégista volt 4055 fő,
- az oktatók száma 1813 fő.

A szöveges szakmai beszámoló megfelel az OM által előírt főbb szempontoknak, azonban hiányzik belőle a pályázatok alakulásának, valamint az oktatói, kutatói előmenetel változásának, az év közben a meghatározott jogcímenek biztosított többletek felhasználásának, hatásának bemutatása.

1./ FELADATKÖR, TEVÉKENYSÉG

1.1. Az intézmény azonosító adatai

<i>Az intézmény neve:</i>	<i>Debreceni Egyetem</i>
<i>Az intézmény törzskönyvi azonosító száma:</i>	<i>329750</i>
<i>Az intézmény honlapjának címe:</i>	<i>www.unideb.hu</i>

1.3. Az ellátott tevékenységi kör, teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változások, szakmai működés értékelése

Új feladatok, tartalmi megújítások a képzésben

Az új kormányzat a *kreditrendszer* 2002. szeptemberi teljeskörű kötelező *bevezetésére* vonatkozó jogszabályt módosította és lehetőséget adott a 2003. szeptemberi indításra a technikai és szervezeti feltételek hiányosságaira tekintettel. A nagyon komoly előkészítő munkának köszönhetően 2002. szeptemberben a Debreceni Egyetemen minden karon/önálló intézetben az alapképzési szakokon – az Általános Orvostudományi Kar kivételével – megindult felmenő rendszerben a kreditrendszerű képzés. A szakirányú továbbképzések kreditésítése is

megtörtént, ezen szakokon a teljes körű bevezetés 2004-ben kötelező. A színvonalas kari kiadványok és a kredittanácsadói hálózat segítette a zökkenőmentes indítást. A tanév végén összegeztük az első év tapasztalatait és módosítottuk a kreditrendszerű egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzatot

A tanév legnagyobb feladata a kreditrendszer bevezetése mellett a Neptun 2000 egységes informatikai tanulmányi rendszer bevezetése minden oktatási egységre vonatkozóan. A hallgatók beíratása, nyilvántartása, az ösztöndíjak kiutaltatása a rendszeren keresztül folyt ebben a félévben. Az adatbázis feltöltöttsége lehetővé tette, hogy a hallgatók jelentős része már elektronikusan vegye fel a tárgyait, és több karon a vizsgára jelentkezés is a Neptunban történt. 2003. tavaszán megkezdődött a pénzügyi modul hallgatói gyűjtőszámlás rendszere bevezetésének előkészítése. A gyűjtőszámlás modul üzemeltetése gyökeres változást jelent a hallgatói pénzügyek kezelésében, 25 ezres hallgatói létszám mellett ez a legmodernebb eljárás.

A Magyar Akkreditációs Bizottság Látogató Bizottsága 2002. szeptemberben ismét vizsgálta a debreceni jogászképzést, amelyet komoly előkészítő munka előzött meg. A MAB Plenumának nem egyértelműen kedvező álláspontja ellenére novemberben megérkezett az oktatási miniszter teljes akkreditációt engedélyező határozata. A szakakkreditációs pozitív miniszteri döntésnek is köszönhető, hogy a Kormány 2003. február 19-én 2003. szeptember 1-jei hatállyal visszaállította a Debreceni Egyetemen az *Allam- és Jogtudományi Kart*. A Kormány 19/2003. (II.19.) rendelete szerint 2003. szeptember 1-jén kezdte meg működését a Debreceni Egyetemen a *Fogorvostudományi Kar* és a *Gyógyszerésztudományi Kar* is.

Az Egyetemi Tanács 2003. április 10-ei ülésén elfogadott koncepció alapján, a május 22-ei ülésen elfogadott SZMSZ módosítás szerint, a rektor közvetlen irányítása alatt *önálló Informatikai Intézet működik*, a mielőbbi *karrá alakulás szándékával*.

Megkezdődött a *kétciklusú képzés bevezetésének előkészítése* is egyetemi fórumokon tüzték napirendre a bolognai folyamatról, a kétciklusú képzésről a Magyar Rektori Konferencia állásfoglalásának ismertetését. Az egyes szakcsoportok országos szakmai testületeiben, amelyekben az egyetem jeles képviselői is jelen vannak, már komoly előkészítő munka folyik az új rendszer kidolgozása céljából. Az elkövetkező években kiemelt feladat lesz a bachelor és a master képzés jogszabályi háttérének kidolgozása, az egyes ciklusok szakjainak meghatározása ezzel a teljes felsőoktatási rendszer átalakítása.

Jelentős eredménynek számít, hogy az Egyetemi Tanács elfogadta a Debreceni Egyetem *átoktatási szabályzatát*, keretet adva ezzel a többi kar által gondozott szakok működtetéséhez és a karok, oktatási szervezeti egységek együttműködéséhez. A tanév folyamán hosszas tárgyalások, pénzügyi egyeztetések előzték meg az előírt együttműködési megállapodások megszületését.

A *külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló törvény* 2002. január 1-jén lépett hatályba, megváltoztatva az eddigi diplomahonosítási rendszert. A külföldi bizonyítványok továbbtanulási célú elismerésére egyetemi eljárási rend került kidolgozásra.

2002. január 1-jén hatályba lépett a *felnőttképzési törvény*. Az egyetem felnőttképzési tevékenységét, tehát a diplomát nem adó képzéseinek, képzéshez kapcsolódó szolgáltatásainak körét fel kellett mérni és regisztráltatni kellett az Országos Közoktatási és Értékelési Vizsgaközpontnál. A Nemzeti Felnőttképzési Intézet Felnőttképzési Akkreditáló Testülete a 2003. április 2-án hozott határozatával a Debreceni Egyetemet akkreditált felnőttképzési intézménynek nyilvánította, az országban az első felsőoktatási intézményként. Az akkreditáció érvényességi ideje 2007. április 2-ig tart.

Az integráció egyik nagy eredménye, hogy növekszik a több kar által szervezett képzések, szakok köre. A felmerült feszültségek tompítása érdekében decemberben – egyetemi tanácsi jóváhagyással – az egyetem eljárási rendet fogalmazott meg az ilyen szakok engedélyeztetési eljárására. A kezdeti fenntartások nem igazolódtak, az illetékes koordinációs központok, oktatási bizottságok, kari tanácsok időben és érdemben véleményezni tudták a szaklétesítési, szakindítási kérelmeket.

Az Egyetemi Oktatási és hallgatói Ügyek Bizottsága áttekintette az *akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés* jelenlegi egyetemi és régióbeli helyzetét, továbbá az egyes szakcsoportokra vonatkozó idegen nyelvi követelményeket. Az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzatok (kredites és nem kredites), az egyetemi felvételi szabályzat, a diákigazolványra vonatkozó egyetemi szabályzat módosításait, az átoktatási szabályzat tervezetét a bizottság készítette elő. Minden szaklétesítési és szakindítási kérelmet alaposan megvizsgált és véleményezett. A bizottság folyamatosan napirendre tűzte az aktuális felvételi, oktatáspolitikai, képzési, oktatásszervezési, Neptun rendszerrel kapcsolatos kérdéseket.

A 2002-2003. tanév fordulatot hozott a Debreceni Egyetem *tanárképzési szisztémájában*, hiszen az évekkel ezelőtti életbe léptetett 111/1997. számú kormányrendelet jegyében történt generális átalakítás a 2003. évben jutott kritikus szakaszába, minthogy most érték fel az utolsó, a gyakorló évre azok az évfolyamok, amelyek már ennek a gyökeresen átalakított rendszernek az értelmében kezdték tanulmányaikat.

A megfelelő előkészítés után (melynek során a Debrecenben – a gyakorló iskolák bevonásával – kidolgozott „modell” országosan ismertté és elismertté vált) zökkenőmentesen valósult meg az átmenet (új típusú nevelési gyakorlat és emelt számú vidéki tanítási gyakorlat, tanári szakdolgozat stb.) ugyancsak nagyjelentőségű eseménynek bizonyult, hogy egyetemünk történetében első ízben elkészült az a füzet-formátumú Tájékoztató, mely a hallgatóság informálását szolgálja.

Többlépcsős tárgyalások, megbeszélések sorozatában vetettünk számot az ún. bolognai folyamat szellemében megvalósítható lineáris tanárképzési modullal. Ennek országos szintű megtárgyalása a 2003. június 24-i, A tanárképzés helyzete és jövőképe című konferencia, melynek rajtunk kívül társrendezője az Oktatási Minisztérium és az Országos Köznevelési Tanács volt.

A képzés meghatározó feladata a tanárképzési rendszer zavartalan működtetése, a hallgatók tanítási-pedagógiai gyakorlatainak, hospitálásának szervezése, a külső iskolai gyakorlatok irányítása, a végzős hallgatók gyakorlatait érintő kérelmek (munkavállalások, ösztöndíjak) engedélyezési eljárásai, a tanári képesítő vizsgák koordinálása, vezető tanári megbízások előkészítése és kiadása, szaktanácsadók megbízása, vidéki gyakorlatokkal összefüggő megbízási szerződések száza, szakértői testületek megszervezése és működtetése (Tanárképzési Kollégium, Tanárképzési Bizottság, Közoktatási Albizottság), költségvetési és egyéb vitákban a képzés feltételeinek biztosítása.

Hallgatói létszám alakulása

Megnevezés	Államilag finanszírozott			Költség-térítéses			Összesen			Megoszlás %-a	
	(fő)		%	(fő)		%	(fő)		%	ÁF	KT
	2002.	2003.	Vált.	2002.	2003.	Vált.	2002.	2003.	Vált.	2003.	
Nappali tagozatos hallgatók	12 787	13 459	5,3	1 244	1 776	42,8	14 031	15 235	8,6	88,3	11,7
Levelező tagozatos hallgatók	1 705	1 616	-5,2	4 520	7 287	61,2	6 225	8 903	43,0	18,2	81,8
Esti tagozatos hallgatók		0		207	202	-2,4	207	202	-2,4	0,0	100,0
Távoktatás		0		77	46	-40,3	77	46	-40,3	0,0	100,0
Összesen	14 492	15 075	4,0	6 048	9 311	54,0	20 540	24 386	18,7	61,8	38,2
Ebből szakirányú továbbképzés		0		1 691	1 756	3,8	1 691	1 756	3,8	0,0	100,0

Az előző évhez képest a nappali tagozatos hallgatók létszáma 8,6%-kal növekedett, ezen belül az államilag finanszírozott létszám 5,3%-kal, a költségtérítéses létszám jelentősebb mértékben 42,8%-kal emelkedett.

Növekedés jellemző a levelező tagozatos költségtérítéses hallgatók létszámának alakulására is. Csökkent viszont kis mértékben az esti tagozatos, valamint a távoktatásban résztvevő hallgatók létszáma.

A költségtérítéses képzésben résztvevő GYES-GYED ellátásban részesülő hallgatók a Kormány 147/2000. (VII.23.) rendelete alapján mentesek a költségtérítés megfizetése alól. A képzési költség visszapótlására az Oktatási Minisztérium 2003. évben 62.400 eFt-ot biztosított az egyetem számára a GYES-es, GYED-es lévő hallgatók kieső költségtérítésére. Az elszámolás alapján az egyetemet megillető támogatás teljes összege 74.366 eFt. A különbözetként jelentkező 11.966 eFt az előirányzat-maradvány elszámolásánál az egyetemet megillető összegként jelenik meg.

Tankönyv és jegyzetellátás helyzete

A tankönyvellátás terén pozitív elmozdulást nem tapasztaltunk az elmúlt évekhez képest. A hallgatók jelentős százaléka igyekszik megvásárolni a jegyzeteket, tankönyveket, szakkönyveket, ám szociális helyzetük sok esetben nem teszi ezt teljes körűen elérhetővé. A tankönyvvásárlási támogatás a szakkönyvek árához viszonyítva alacsony összeg, ezért a hallgatók igyekeznek a könyvtári állományt használni, azonban az emelkedő hallgatói létszám miatt a könyvtári állomány sokkal jelentősebb mértékben használódik el évről-évre, ezért folyamatosan növekvő összeget kellene majd fordítani a könyvállomány felújítására és bővítésére.

Az egyetem egyes karain eltérő a hallgatóknak biztosított jegyzettámogatási összegek rendelkezésre bocsátása. Egyes karokon utalvány, könyvutalvány, más karokon készpénz formájában vagy egyetemi kártyájukon történő feltöltéssel jutnak a hallgatók ezen normatív támogatáshoz.

A karok a tankönyv és jegyzet előállításra is eltérő összeget fordítanak.

Míg az orvos- és gyógyszerészképzésben résztvevőknek és a Konzervatóriumi hallgatóknak a normatíva 100 %-a támogatás címén rendelkezésre áll, a Tudományegyetemi Karok a fenti hallgatói normatívából 30 %-ot, az Egészségügyi Főiskolai Kar pedig 45 %-ot jegyzet előállításra fordít.

Könyvtártámogatások hatása

A 2001-ben megvalósult *könyvtári integráció* eredményeként a hét, különböző szinten teljesítő tagkönyvtárból egy korszerű, azonos színvonalon szolgáltató egységes könyvtári rendszer jött létre. Ennek tagjai a – Nemzeti és Általános Gyűjtemények Könyvtára (NÁGY), az Kenézy Könyvtár, az Agrártudományi Egyetem Könyvtára, a Pedagógiai Főiskolai Könyvtár, a Műszaki Főiskolai Kari Könyvtár, a Debreceni Konzervatórium Könyvtára és a Társadalomtudományi Könyvtár. Célunk olyan „szolgáltató könyvtár” kialakítása, amely kölcsönző könyvtárból tartalomszolgáltató könyvtárrá alakul, működésében korszerű és költségkímélő.

A fenti célkitűzést a

- könyvtári *gyűjtemény racionálisabb szervezésével*, a szakkönyvtári rendszer szervezeti fejlesztésével,
- a szolgáltatásokban *az egyetem teljes dokumentumvagyonát feltáró számítógépes katalógus építésével, elektronikus bibliográfiai és teljes szövegű adatbázisok szolgáltatásával* érjük el. A tartalomszolgáltatás további lehetőségét nyújtja a *dokumentumok digitalizálása*, kapcsolódva az országos pályázatokhoz.

A *szakkönyvtári rendszer* kialakítását, racionálisabb és felhasználó barát gyűjtemény építését a szakgyűjtemények összevonása valamint az Egyetem fejlesztési stratégiája alapján *megvalósuló* könyvtári beruházások tették ill. teszik lehetővé.

Az integrációval célunk volt, hogy *azonos elvek alapján működő, korszerű szolgáltatást hozzunk létre a rendszer minden könyvtárában.*

Ennek egyik állomása az *egységes számítógépes adatbázis* (bibliográfiai és olvasói) kialakítása volt. Az adatbázis kialakításában feladtunk volt, hogy

- Az elektronikus adatbázisban tárjuk fel azoknak a tagkönyvtáraknak az állományát, amelyek hagyományos cédula nyilvántartást vezettek (retrospektív és kurrens feldolgozással)
- A Kenézy Könyvtár bibliográfiai adatbázisát konvertáljuk a már meglévő adatbázisba. Ezzel egyidőben megtörtént az Atomki állományának a beépítése is.

2003-ban elért eredmények:

- Elkezdtek a PFK Könyvtárának számítógépes nyilvántartását,
- Rohamosan nőtt azoknak az intézeti könyvtáraknak a száma, amelyek a NÁGY Könyvtárának segítségével állományukat a közös számítógépes adatbázisban tartják nyilván. A Matematikai, Magyar és Angol-Amerikai Intézet mellett a Földrajzi, Pszichológiai,

Francia, Germanisztikai Intézet is elkezdte, illetve folytatja dokumentumvagyonának is a számítógépes

állományba vételét.

- A tanév kezdésével elindítottuk a számítógépes kölcsönzést az MFK Könyvtárában.

A közös adatbázis építése segíti az olvasó eligazodását, ugyanis az egyesített adatbázisban látja, hogy a számára szükséges szakirodalom mely könyvtár állományában található.

A bibliográfiai adatbázis mellett közös olvasói adatbázist alakítottunk ki, amelyben azonosak az olvasói típusok, azonban lehetőség nyílik az adott intézményre szabott kölcsönzési politika meghatározására.

A közös adatbázisokban, a több könyvtáros által végzett feladat megkövetelte, hogy pontosan, egyénre szólóan szabályozzuk a feldolgozási és kölcsönzési jogosultságokat. Elkészült egy mindenki számára hozzáférhető részletes szabályzat és minden számítógéppel dolgozó könyvtáros számára a jogosultságát meghatározó leírás készült.

A szakmai munka megalapozása és jobb színvonalú végzése érdekében több dolgozó számára továbbképzést szerveztünk. A MARC alapú bibliográfiai rekordkészítés alapelveivel, s a CORVINA integrált könyvtári szoftver katalógizálási gyarapította ismereteit a DEENK Pedagógiai Főiskolai Kari Könyvtár négy dolgozója, a DEENK Társadalomtudományi Könyvtárának alkalmazásába kerülő új kolléganő, vagy az e könyvtárból a DEENK Kenézy Könyvtárának feldolgozó munkakörébe áthelyezett munkatárs.

Örvedetesen növekedett a Debreceni Egyetem minden pontján elérhető *bibliográfiai és teljes szövegű adatbázisok száma*.

A jelentős adatbázisokat az Egyetem országos előfizetés révén használhatja (EISZ, EBSCO), ezek tartalma folyamatosan bővül. Számítógépes katalógusunkban és a könyvtár honlapján folyamatosan nyomon követjük ill. bővítjük az ingyenesen használható E-folyóiratok listáját, katalógusunkban jelenleg 1382 folyóiraatra hívjuk fel a figyelmet. A honlapunkról több mint 6000 *folyóirat* érhető el.

Az Egyetemi Könyvtár maga is több adatbázis-csomagra fizet elő, illetve konzorciumi tagként kedvezményesen jut ezekhez. Az előfizetett adatbázisok száma 2003-ban szerencsére nem csökkent, konzorcium vagy egyéb előfizetés révén 63 *adatbázis* volt elérhető az Egyetemen, ezek több ezer kiadványhoz biztosítottak teljes szövegű hozzáférést.

Az általános érdeklődésre számot tartó CD-ROM-okat egyetemi hálózatban használhatják az olvasók, a Magyarországon kiadott elektronikus dokumentumokat pedig a kötelepéldány szolgáltatás révén helyben használhatják.

Feladatunk, hogy a Debreceni Egyetem oktatói és hallgatói jobban megismerjék és mindennapi munkájuk során egyre inkább használják a folyamatosan bővülő adatbázisokat. Az Egyetemi Könyvtár honlapján minden felhasználó figyelemmel kísérheti ezek alakulását. Az elmúlt évben elkészítettük az *adatbázisokat bemutató kiadványt*, amelyet minden intézethez eljuttattunk. Az egységesített katalógus és a teljes szövegű adatbázisok jelentősen megkönnyítik a kutatómunkát, a bibliográfiai adatbázisok pedig a tudományos eredmények gyors követését teszik lehetővé. A Könyvtár állományában nem található dokumentumokhoz *könyvtárközi kölcsönzéssel* jutnak az olvasók. Könyvtári fejlesztésként az Egyetemi Könyvtár honlapjáról az olvasók elektronikus könyvtárközi kölcsönzést indíthatnak. Ennek előnyeit az egyetemi polgárok mellett azok a könyvtárak is élvezhetik, amelyek az Egyetemi Könyvtártól elektronikusan indíthatják el kéréseiket.

Az Egyetemi Könyvtár pályázati támogatással részt vesz az országos programként indított *digitális tartalomszolgáltatásban*. Elkészítettük az intézmény három éves digitalizálási tervét, amely a már megkezdett Tiszántúli adatbázis folytatását jelenti és a papíralapú, rossz állagú, kultúrtörténeti szempontból jelentős értékű dokumentumok digitalizálását célozza. (A Tiszántúli adatbázis a könyvtár honlapján érhető el, az elektronikus könyvtár tiszántúli, elsősorban debreceni periodikumokat, régi opera és kamarazenei kottákat és az országos jelentőségű egyetemtörténeti anyagokat foglalja magában.)

A Könyvtár feladatának tartja, hogy a Debreceni Egyetem számára az információkövetítés mellett egyéb szolgáltatásokat is nyújtson. Könyvtári Bizottság elé terjesztettük a *Debreceni Egyetem oktatóinak publikációit elektronikusan feltáró Egyetemi Bibliográfia tervezetét*. A javaslat szerint egy egyszerűen feltölthető adatbázis épül, amelyből bármikor nyomtatott verzió készülhet. A Könyvtári Bizottság javaslatunkra foglalkozott a *szakdolgozatok elektronikus feldolgozásának* kérdésével is

A könyvtár állománygyarapodásának, működésének forrását a költségvetési keret mellett a pályázati támogatások is segítik. Ennek ellenére 2003-ban 1464 *külföldi folyóirat* előfizetését újíthattuk meg, amely az előző esztendő majdnem százas nagyságrendű lemondása után újabb 23 folyóirat elvesztését jelentette, míg 15 periodikum tagdíjas formában jár tovább.

2003-ban a könyvek kb. 50 %-át költségvetési forrásból, 50 %-át pedig pályázati támogatásból vásároltuk (ODR, Felsőoktatási Könyvtártámogatási Pályázat), az adatbázisok jelentős részéhez pedig OTKA támogatást kaptunk.

Ez azt jelenti, hogy a könyvtár 1,5 millió forint hozzájárulásával 209 millió Ft értékű adatbázishoz nyújt hozzáférést.

A pályázatok a könyvtár más területének működésében is jelentős segítséget jelentenek. E források révén is korszerűsítettük a Könyvtár eszközparkját.

Kutatási tevékenység értékelése

A Debreceni Egyetem oktatói, kutatói és hallgatói 2003-ban is eredményesen pályáztak a különböző *alpok, alapítványok támogatásaira*. A korábbi évek tapasztalataihoz hasonlóan az egyetem pályázói az egyes pályázatokon az országosan rendelkezésre álló összegek 12-16 százalékát nyerték el. A Debreceni Egyetem 2003. évi *normatív kutatástámogatása* 7,3 %-kal csökkent a 2002. évihez képest. A felsőoktatási intézmények között felosztott teljes támogatás 13,6 %-át kapta az egyetem, amellyel az intézmények rangsorában a harmadik helyen állt. Jelentősen növelték pályázati bevételeinket a *Széchenyi Terv* keretében, a *Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Pályázaton elnyert támogatások*. Az eredményes felhasználást nehezítette, hogy a 2003-ban jó néhány pályázatra az elszámolások határidőre történő megküldése ellenére sem érkeztek meg a pályázati összegek tárgyévben. Ugyancsak működési nehézségeket okozó tény volt, hogy az FKFP doktori iskolai pályázatainak megítélt pályázati támogatások összegét 2003. novemberében bocsátották az egyetem részére. 2003-ban az előző évhez viszonyítva (49.800 eFt) kisebb összegű támogatásban (36.500 eFt) részesült az egyetem.

Kutatásaink jelentős hányada nemzetközi szintű és hatású, amit a publikációk helyei és a hivatkozási adatok igazolnak. A *pályázatok* (OTKA, OM, NKFP, MTA, Környezetvédelmi Alap, stb.) keretében végzett K+F tevékenységet – igaz, néha 1-2 év késéssel – a pályázatok rendszeresen értékelik, és az értékeléseket visszajuttatják az intézményekhez. Ezekből megállapítható, hogy a pályázatokban vállalt célok megfelelő, a legtöbb esetben kiváló szinten megvalósultak.

A *normatív kutatástámogatás* felhasználásának fő intézményi célkitűzései voltak:

- predoktori helyek finanszírozása,
- az egyetem központi folyóirat beszerzésének – egyre inkább megoldhatatlan – támogatása,
- kutatási műszerek beszerzése üzemeltetése és karbantartása,
- az egységek saját kutatási terveinek támogatása.

A *pályázatokon elnyert K+F bevételek* a központi rezsikivételével teljes egészében a pályázó egységeknél kerültek felhasználásra. A rezsikivétel mértéke az adott pályázatban rögzített %-os mértékű volt. Ettől lefele eltérni csak a pályázatokban meghatározott maximális mértékig lehet (pl. OTKA).

A K+F jelentős pozitív hatást gyakorol az egyetemi alapeladatra, az oktatásra. A kutatási témákhoz kapcsolódó modern eszközök a kutatás-fejlesztési források segítségével kerültek az egyetemre és az oktatásba. Ezek beszerzése, működtetése és karbantartása az egyetemen folyó munka színvonalának fenntartásához elengedhetetlenül szükséges. A feladatok megfelelő szintű teljesítéséhez a jelenleginél magasabb összegű kutatástámogatás lenne szükséges és indokolt.

A K+F tevékenységre biztosított forrásokból költségvetési támogatás a tárgyévben 2.866.370 eFt (ezt növelte a 2002. évi pénzmaradvány összege 43.403 eFt) átvett pénz 1.135.477 eFt volt. A támogatásként rendelkezésre álló összeg 59,8%-kal haladja meg az előző évit, melynek oka elsősorban az OTKA pályázatok támogatásként történő finanszírozása 2003. évtől. A növekedés további oka, hogy a beszámolási évtől kezdődően más minisztériumok (ESZCSM, FVM) által biztosított kutatástámogatás is előirányzat módosításként került az egyetemre. A módosított előirányzatok 93,57%-a került felhasználásra. A maradvány főként az OTKA, FKFP és ETT pályázatok esetében mutatkozik.

A K+F tevékenységre átvett pénzeszközök főbb jogcímenkénti alakulása

Az átvett pénzeszközként rendelkezésre álló összeg 7 %-kal alatta marad az előző éveinek.

			eFt
Forrás megnevezése	2003-ban rendelkezésre álló forrás	2003. évi kiadás	Áthúzódó/megelőlegezett kifizetés
NKFP	79 485	84 564	-5 079

KMÜFA	100 538	79 808	20 730
IEP	186 583	186 583	0
MPA	26 896	26 896	0
MTA-OTKA	178 711	165 165	13 546
MTA	314	314	0
Egyéb	301 694	250 143	51 551
Alapítvány a magyar felsőoktatásért, kutatásért	350	350	0
TÉT alapítvány	2 514	2 331	183
ESzCsM ETT pályázatok	86 335	64 064	22 271
Környezetvédelmi Minisztérium	8 000	7 370	630
Úrkutatói Iroda	108	108	0
ISM	914	489	425
EMBO	20 690	6 267	14 423
GENIMIKA	93 653	20 417	73 236
Izombetegségek kutatása	18 137	2 059	16 078
MMKK-Génterápia	30 555	12 352	18 203
II. K+F feladatra átvett pénzeszközök főbb jogcímei összesen	1 135 477	909 280	226 197

A finanszírozási forrás és kiadás abszolút összegében csökkenést mutat, azonban figyelembe véve az OTKA 2003-tól támogatásként történő finanszírozását, jelentős növekedés állapítható meg. 2002. évhez képest, mely esősorban az IEP, a KMÜFA, illetve az egyéb pályázatoknál mutatkozik.

A pályázat útján átvett pénzeszközként elnyert K+F egyéb forrás megoszlása:

NKFP	7,0%
KMÜFA	8,8%
OTKA	15,8%
IEP	16,4%
ESzCsM	7,6%
Egyéb	44,4%

Megjegyezzük, hogy egyre nagyobb számban fordultak elő un. utófinanszírozott pályázatok, amelyek megelőlegezése átmenetileg az egyetemre pénzügyi terhet rótt.

A képzési és fenntartási normatívák alapján történő finanszírozás tapasztalatai

A 2003. évi költségvetésnek az egyetem tervezési, gazdálkodó egységekre, centrumokra történő bontását jelentősen hátráltatta a kormány 2003. évi képzési és fenntartási normatíváról szóló rendeletének időbeli csuszása. Az új képzési és fenntartási normatívák a bérintézkedés hatását az egyes karokhoz nem közvetítették. Ezért a kari előirányzatok megállapítása a 2002. évi bázis és a kari bérfejlesztés figyelembe vételével történt. A normatív képzési és fenntartási előirányzaton belül az egyes karok között az egyetemnek jelentős átcsoportosításokat kellett végrehajtani.

A számszaki beszámoló kiegészítő mellékleteihez kapcsolódó további elemzések

Hallgatói támogatások alakulásának értékelése

Az államilag finanszírozott nappali tagozatos hallgatók normatív támogatásának elszámolása

Megnevezés	Jogosultak létszáma (fő)	Jogosult előirányzat (eFt)	Módosított előirányzat (eFt)	Különbözet (eFt)
Hallgatók pénzbeli juttatása	13217	1202747	1181179	21568
Bursa ösztöndíj támogatás		74455	69351	5104
Doktoranduszok ösztöndíja	350	332640	332640	
Köztársasági ösztöndíj	103 122	33457	32368	1089
Tankönyv-jegyzettámogatás	13567	94969	95550	-581
Kollégiumi támogatás	4280	141240	125400	15840
Lakhatási támogatás	6167	203511	247500	-43989
Sport kulturális támogatás	13567	11125	11193	68
Hallgatókkal kapcsolatos előirányzatok összesen:		2094114	2095181	1037

A tényleges hallgatói létszám és a norma ismeretében a Debreceni Egyetemnek a hallgatói normatíva terhére 1.037 eFt visszafizetési kötelezettsége van a felügyeleti szerv felé.

Ez az egyenleg a hallgatói statisztikai létszám alapján számított többletigény (hallgatók pénzbeli juttatása, Bursa ösztöndíj támogatás, kollégiumi támogatás) és visszafizetési kötelezettség (lakhatási támogatás, tankönyv jegyzettámogatás) különbözete.

A hallgatók pénzbeli juttatásairól az egyetem egységes szabályzatban rendelkezik. A kereteket a kari diákjóléti bizottságok az egyes jogcímekre vonatkozóan a szabályzatban foglaltak alapján osztják el.

Lakhatási támogatás

A Debreceni Egyetemen a lakhatási támogatás odaítéléséért az Egyetemi Kollégiumi Felvételi és Lakhatási Bizottsága felelős, mely egyben a kollégiumi felvételi eljárást is koordinálja. Az egyetem a hallgatók által fizetendő díjak és térítések, valamint a részükre nyújtható egyes támogatások szabályzatában határozza meg a támogatás odaítélésének feltételeit. Lakhatási támogatást önállóan kollégiumi felvétel nélkül is lehet igényelni.

Az elbírálás alapja a pályázó hallgatók szociális helyzete. Azok a hallgatók részesülhetnek támogatásban, akik a szociális helyzet alapján kialakított pontrendszerben elérik a 40 pontot. A bizottság a támogatás összegét az elért pontszám alapján differenciáltan állapítja meg. A 2003/2004. tanév első félévében csak lakhatási támogatási kérelmet 1147 hallgató nyújtott be.

Az egyetem évek óta jelentős összeget fordít az Egyetem vezetése és a Hallgatói Önkormányzat megállapodása, valamint a felügyeleti szerv jóváhagyása alapján a lakhatási támogatás maradványából kollégiumi férőhely bővítésére.

Kollégiumi ellátás

A kollégiumi férőhelyek száma 2003. év végén 4280 fő volt. A 2003/2004. tanév első félévében lefolytatott felvételi eljárás szerint a kollégiumba felvételüket kérő hallgatók

82.7%-a került felvételre. A kollégiumi támogatási normatíva tárgyévben 33.000 eFt/fő volt.

Az Debreceni Egyetem Kollégiumi Felvételi Szabályzata alapján a hallgatók tanulmányi eredményük, illetve szociális rászorultságuk alapján külön eséllyel indulnak a kollégiumi helyért, vagyis a szociálisan hátrányos helyzetű hallgató, aki tanulmányi teljesítménye alapján esetleg nem kerülne be a kollégiumba, szociális rászorultsága alapján újabb esélyt kap a férőhely elnyeréséhez.

Az egyetem által fenntartott kollégiumok alapszolgáltatása jónak ítéltető meg. Az 51/2002. Korm. rendeletben szereplő alapszolgáltatások közül csupán az Internet szolgáltatás nem biztosított minden kollégiumban.

1.4. Szervezeti és feladatstruktúra korszerűsítése

Az integráció első éveinek értékelése

A Debreceni Egyetem hazánk legszélesebb spektrumú és egyik legnagyobb hallgatói létszámmal rendelkező állami egyeteme. Az egyetem rangsorában tudományos eredményessége alapján második, a doktori programok és iskolák akkreditációját tekintve kiemelten első helyen van. 2000. január 1-jétől eltelt három és fél év alatt az egyetem jól működő intézménnyé vált, több szempontból is debreceni modellként tartják számon a magyar felsőoktatásban.

2002. augusztus 1-jétől 2003. július 31-ig terjedő *harmadik rektori ciklus* az egységes működés jegyében telt el. A rektori vezetés fő célkitűzései között szerepelt, hogy az előző két ciklusban elért eredményekre építve éljen az integráció adta lehetőségekkel. Fejlessze egyetemünk oktató és tudományos kutató munkáját, és valósítsa meg fejlesztési, beruházási terveit. A vezetés kiemelt feladatának tekintette az egyetem hatékony működtetését, a karok és centrumok autonómiájának tiszteletben tartását, sajátosságaik és hagyományaik figyelembe vételét, a cselekvési tervben megfogalmazott programok megvalósítását, a külső kapcsolatok elmélyítését, az egyetem érdekeinek külső megjelenítését és érvényesítését.

A négy nagy tudományterületnek (humán, reál, agrár, orvos) a rektori vezetésben való arányos képviselete a kiegyensúlyozott vezetést, a bizalom erősítését, az egyetem szervezeti egységei közötti jobb együttműködést szolgálta. A rövid, egy éves rektori ciklus, a vezetőváltás nem okozott törést az egyetem működésében, a vezetés koncepciójában, a stratégiai tervek és elképzelések megvalósításában. Az egyetem vezetésében érvényesült a folyamatosság, a stabilitás.

Ez egyrészt annak köszönhető, hogy az egyetemi menedzsment, valamint az egyetem legfőbb döntéshozó és véleményező tanácsai, testületei több rektori cikluson át közel változatlan összetételben végzik munkájukat. Másrészt a rektor és öt rektorhelyettes, közöttük a prorektor korábban is tagja volt a rektori vezetésnek.

A stratégiai rektorhelyettes az egyetem nagyobb léptékű fejlesztési kérdéseivel és programjaival foglalkozott az év során, vezette az egyetem *Stratégiai Bizottságát*. Feladatai közül kiemelt jelentőségű volt a Bolognai folyamatba való bekapcsolódás. Képviselte az egyetemet Magyar Rektori Konferencia Bologna Bizottságában. E bizottság elnöki teendőit is ellátta. Számos vezetői, rektori tanácsi, egyetemi fórumot tartott a folyamat egyes elemeiről, különös tekintettel a kétciklusú képzés bevezetésére.

A stratégiai kérdések közül meghatározó jelentősége van azon pályázatok előkészítésének, amelyek forrásokat tudnak elnyerni az EU csatlakozás kapcsán megnyílt alapokból. Folyamatosan figyelemmel kísértük a tanév első részében az Észak-alföldi Régióval való együttműködés keretében az előpályázati lehetőségeket, számos ilyen pályázat került benyújtásra, tájékoztató fórumok és konkrét megbeszélések után. A tanév második felében a Nemzeti Fejlesztési Terv egyes elemei által nyújtott lehetőségekre készültek ún. PEA (Pályázat Előkészítő Alap) pályázatok. Ezek száma közel 30 és felöleli az egyetem tevékenységének teljes spektrumát. Kiemelt jelentősége van nagyságrendjénél fogva a Természettudományi Kart, a Műszaki Főiskolai Kart és az Agrártudományi Kart érintő felújítási, struktúraváltási programnak, a számos területen kezdeményezett K+F pályázatoknak, különböző oktatás-specifikus témaköröknek. A Nemzeti Fejlesztési Terv része lett az ún. „Augusztus” projekt, nevezetesen Klinikai Központ Régió Modell kialakítása kardiovasculáris és daganatos megbetegedésekre. Ennek egyeztetése közvetlenül Brüsszellel folyik az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium közvetítésével.

A stratégiai rektorhelyettes folyamatosan koordinálta az Élettudományi Épülettel kapcsolatos szakmai kérdéseket, a terv előkészítő fázisait, a szerződés-kötési módosítások és a finanszírozási csomag összeállítási részleteit.

Sikeresen folytatódott a 2001-ben elkezdett *Mentálhigiénés Program*. Még gazdagabb lehetőségeket kínált, a szolgáltatások száma folyamatosan nőtt, ezek közül kiemelkedők pl.: gólyatábor bemutatkozások, mentálhigiénés konzultációs szolgálat, teaházi esték, a HPPK kollégiumában „PÁR-TA” Klub, Filmklub, kortárs segítő képzés, kommunikációs tréning, Első Mentálhigiénés Egyetemi Napok, „Esélyegyenlőség a felsőoktatásban” konferencia megszervezése, „Szenvedélybetegségek labirintusában” konferencia megszervezése, internetes szolgálat biztosítása (www.ekiero.unideb.hu) mentálhigiénés szakkönyvtár, telefonos lelkeségély-szolgálat kialakítása, családtámogatási szolgáltatások. A programban résztvevők száma közel 4000 volt. A személyi és infrastrukturális háttér folyamatos fejlődésével vált lehetővé a kínálat bővítése, felerősödött a PR tevékenység, kiadványok jelentek meg, helyi és országos kapcsolatrendszer került fokozatosan kiépítésre. Számos nagyobb volumenű pályázatot nyertek el ebben a tanévben is, amelyek biztosítják a program további stabil és folyamatos működését.

A *rektori főtanácsadó* segítette a rektort az operatív feladatok ellátásában, egyes stratégiai fontosságú kérdések folyamatos gondozásában. Ez utóbbiak közé tartozott többek között:

- az Info Park előkészítésének folyamatos követése, segítése, beleértve a Füredi utcai önkormányzati tulajdonú ingatlan használatba vételét, felújításának előkészítését,
- a Nemzeti Fejlesztési Tervhez kapcsolódó projekt-generálási folyamat egyetemi koordinálása,
- részvétel az Észak-Alföldi Régió, valamint az Egyetem innovációs stratégiájának előkészítésében,
- Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatával két éve megkötött együttműködési megállapodás megújításának, a Hajdú-Bihar megyei Önkormányzattal átfogó együttműködési megállapodás megkötésének előkészítése,
- Az olimpikonok felsőoktatási tanulmányainak támogatása érdekében a Magyar olimpiai Bizottság által meghirdetett „Olimpikon Életút Program”-hoz történő csatlakozás, a MOB és az Egyetem közötti együttműködési megállapodás előkészítése (a megállapodást több hónapos előkészítés, egyeztetés után május 29-én írta alá Dr. Schmitt Pál, a MOB elnöke és a rektor, a város és a megye vezetői, élsportolói, sportvezetői jelenlétében),
- Az egyetem kiemelt fontosságú stratégiai partnerével, a National Instruments Europe Kft-vel a kapcsolat további gondozása, továbbfejlesztése (az év során a cég termékeiből két ízben ajándékozott az Egyetem különböző hallgatói laboratóriumainak fejlesztésére),
- Az Állami Számvevőszék és az Oktatási Minisztérium revizorainak egyetemi ellenőrzése során az általános, akadémiai (nem gazdasági) kérdésekben információ-szolgáltatás, folyamatos kapcsolattartás a vizsgálatok vezetőivel,
- A rektorválasztás új (2004. júliustól érvényes) rendje szabályozásának előkészítése, a karok véleményének összegyűjtése, feldolgozása,
- A Mentálhigiénés Program segítése néhány esetben,
- A JÁTI akkreditációs felkészülésének segítése,
- A Koordinációs Központok támogatására, működési költségeire biztosított központi keret gondozása,

Az elmúlt években végzett eredményes munkának tudható be, hogy ebben a tanévben az Egyetemi Tanácsnak mindössze 2 új szabályzatot kellett megalkotnia. A szervezeti változásokkal, a jogszabályi módosításokkal összhangban változatlanul nagy gondot fordítunk a szabályzatok folyamatos korszerűsítésére. A beszámolási időszakban 14 egyetemi szabályzatot módosítottunk. Sokat fejlődött a karok/önálló intézetek szabályzatalkotó tevékenysége. Hatékony intézkedéseket tettek a hiányzó szabályzatok megalkotására, az egyetemi és kari szabályzatok harmóniájának biztosítására.

Az egyetem *minőségirányítási, minőségfejlesztési rendszerének kialakításához* a szervezeti keretek adottak. A külső tanácsadó bevonásával működő 7 fős minőségügyi szakértői testület 2003. márciusától foglalkozik a minőségügyi rendszer építésével, a folyamatos fejlesztés megteremtésének feltételeivel. Ezzel a műhelymunka szervezett feltételei is megteremtődtek.

A rendszer építéséhez a tervezés és adatgyűjtés megkezdődött. Ugyancsak elindítottuk a minőségfejlesztő csapatok tagjainak kiképzését. A minőségmenedzsment elkötelezettségének és felkészültségének javulását várjuk a programtól. A Stratégiai Bizottság közreműködésével az Egyetemi Tanács elfogadta az egyetem aktualizált (módosított) küldetésnyilatkozatát, mely alapja lesz az új minőségi célok megfogalmazásának a következő tanévben.

A minőségbiztosítási feladatként jelentkező helyzetértékelést az egyetem több megközelítésben is teljesítette:

- Mérték a MAB új minimumkövetelményeinek való megfelelést, mely adatszolgáltatást hosszasan előkészítő munka előzött meg.
- Elkészítették a karok éves önértékelő jelentésüket.
- Az egyetem összeállította éves önértékelő jelentését.
- Beszámolót fogadott el az Egyetemi Tanács a MAB minimumkövetelményeinek való megfelelést célzó megtett és tervezett intézkedésekről.
- Áttekintették a karok minőségügyi helyzetét a szabályozottság, a szervezettség és a minőségüggyel összefüggő tartalmi feladatok területén. Az egységes egyetemi rendszer kiépítéséig a karok a legfontosabb területeken működtetik a minőségkontrollt és biztosítják a minőség folyamatos fejlesztését (oktatói megfelelés, oktatói munka hallgatói véleményezése, kutatómunka, infrastruktúra, ill. éves önértékelő jelentés, minőségbiztosítási bizottság működése.)